

Talousarvio 2024, Yhteisölautakunnan osuus

YHTEISÖPALVELUIDEN HALLINTO- JA ALUEELLISET PALVELUT

Yhteisöpalveluiden palvelualue on neljän tehtäväalueen kokonaisuus: kirjastopalvelut, liikunta- palvelut, nuorisopalvelut sekä kulttuuripalvelut. Yhteisöpalvelut on hyvinvointia edistäviä palveluita, jotka kohdentuvat kaikkiin väestöryhmiin eri elämäntilanteissa ja aktivoivat kuntalaisia niin ohjattuun kuin omaehtoiseen toimintaan. Yhteisöpalvelut edistää osallisuutta kuntalaisia koskevissa keskeisissä palvelualueen päätöksissä osana kuntalain säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Yhteisöpalvelut toteuttaa tehtäviään yhteistyössä kunnan eri toimialojen, julkisen-, yksityisen, kolmannen ja neljännen sektorin sekä kuntalaisten välillä.

Yhteisöpalveluiden hallinto- ja alueelliset palvelut vastaa palvelualueen yhteisten asioiden hoidosta ja koordinoinnista, lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä yhteistoiminnasta muiden palvelualueiden ja prosessien kanssa. Uuden kunnan myötä korostuu sujuva yhdyspintatyö Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Lisäksi tehtävänä on tukea Lempäälän kuntastrategian jalkauttamista edesauttamalla tehtäväalueiden tavoitteiden toteutumista sekä hallinnon ja talouden sujuvaa hoitamista reagoimalla proaktiivisesti toimintaympäristön muutoksiin. Lisäksi hallinnon alle on asemoitu yhteisöpalveluiden hankkeet, yhteisöbussi Lempi, osallistuva budjetointi, avustukset ja taiteen perusopetus sekä kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työkoordinaation, yhteistyön ja raportoinnin osalta. Taiteen perusopetuksen osalta musiikin ja kuvataiteen perusopetusta järjestetään Pirkan opistossa. Kunnassa on tarjolla yksityisten oppilaitosten tarjoamana myös käsityön, musiikin ja teatteritaiteen taiteen perusopetusta.

Yhteisöpalvelut toteuttaa tehtävissään lakia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä § 6 sekä lakia yleisistä kirjastoista, liikuntalakia, lakia kunnan kulttuuritoiminnasta ja nuorisolakia.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Hyvinvoinnin edistämisen koordinaatiossa vakiinnutetaan hyvinvoinnin edistämisen rakenteen toimintaa sekä kehitetään ja vahvistetaan järjestöyhteistyötä ja asukasosallisuutta kunnan hyvinvointityössä.	Hyvinvointityöryhmän ja kumppanuustiimien vuosikellot ovat käytössä Hyvinvoinnin edistämisen teemafoorumi osana järjestöyhteistyön rakenteita 2 krt/vuosi Hyvinvointikysely asukkaille syksy 2024 Hyvinvointiteemaiset asukasillat 2 krt/vuosi

Yhteisöllisyys ja osallisuus	Järjestöyhteistyön rakenteita vahvistetaan ja vakiinnutetaan yhteistyössä kunnan ja kolmannen sektorin kanssa.	<p>Järjestöfoorumi 1 krt/vuosi,</p> <p>Teemafoorumit 2 krt/vuosi/teema</p> <p>Uutiskirje yhdistyksille 11 krt/vuosi</p> <p>Kysely yhdistyksille 1 krt/vuosi</p>
------------------------------	--	---

Palvelusuunnitelma

Yhteisöpalvelut koordinoi Kiinnity kuntaasi – kärkihanketta, jonka tavoitteena on osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen koko kunnan alueella. Hankkeen kohderyhmänä on kaikki kuntalaiset, mutta erityisesti alle 29-vuotiaat. Toisena kohderyhmänä on kunnanjohto, kunnan luottamushenkilöt ja henkilöstö. Kärkihankkeen tavoitteena on vuonna 2024 vahvistaa kuntajohdon, luottamushenkilöiden ja henkilöstön osallisuusosaamista, tuoda näkyväksi jo olemassa olevia osallisuuden työkaluja ja toimintamalleja sekä testata 2–3 osallisuusmenetelmää. Näiden lisäksi toteutetaan sähköisen vaikuttamisalustan pilotointi, jota voidaan hyödyntää jokaisella palvelualueella.

Vuonna 2024 yhteisöbussi vie palveluita kuntalaisten luo vahvistaen näin osallisuutta ja yhteisöllisyyttä koko kunnan alueella. Hyvinvointia edistävää liikunta- ja kulttuurivälineiden esinelausta kehitetään yhteisöpalveluiden tehtäväalueiden yhteistyönä. Poikkihallinnollisessa hyvinvointityössä tavoitteena on kotona asuvien ikäihmisten löytäminen ja aktivoiminen toteuttamalla yhteistyössä ikäihmisten kumppanuustiimin kanssa kahvitreffit-tapaamissarja. Ehkäisevän päihdetyön osalta painopiste vuonna 2024 on riskikäytön ja haittojen tunnistamisessa ja varhaisen vaiheen tuen tarjoamisessa yhteisöpalveluiden tehtäväalueilla.

Lisääntyneet toimitilat ja liikunta-alueet edistävät kuntalaisten osallisuutta ja hyvinvoinnin edistämistä. Varsinkin lisääntyneet liikunta-alueet aiheuttaa voimakkaan energiakulujen kasvun ja kohdistuvat liikuntapalveluiden tehtäväalueelle. Muun muassa sähkökustannukset nousevat 50 %.

Lempäälän kirjaston omatoimiajan mahdollistavan tekniikan hankinta edistää myös omalta osaltaan kuntalaisten osallisuutta, lisää järjestötyön ja järjestöyhteistyön paikkoja ja lisää kunnan tilojen käyttöä.

LIIKUNTAPALVELUT

Liikuntapalvelut toteuttaa liikuntalakia ja mahdollistaa eri väestöryhmien liikkumisen ja liikunnan harrastamisen elämänsä eri vaiheissa. Liikuntapalvelut järjestää terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukee kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa, sekä koordinoi ja ylläpitää liikuntapaikkoja. Liikuntapalveluiden tehtävä tapahtuu eri toimialojen yhteistyönä ja kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä sekä huolehtimalla tarvittaessa muista paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivista toimintamuodoista.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Liikuntaneuvonta ohjaa ja tukee kuntalaisia liikunnalliseen elämäntapaan. Liikuntaneuvonnan palvelupolkua vahvistetaan huomioiden eri kohde- ja ikäryhmät. Kuntalaisen on mahdollista osallistua maksuttomiin matalan kynnyksen liikuntaryhmiin osana liikuntaneuvontaprosessia.	Liikuntaneuvonta asiakkaiden määrä 50 hlö/vuosi. Matalankynnyksen ryhmiin ohjattujen liikuntaneuvonnan asiakkaiden määrä, 25 hlöä/vuosi.
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Kehitetään yhdessä lasten, nuorten ja perheiden kanssa uusia matalan kynnyksen toimintamalleja liikkumisen edistämiseksi.	Lapsille ja nuorille järjestettyjen ryhmien (4 uutta ryhmää) ja tapahtumien määrä (4 tapahtumaa/vuosi).

Palvelusuunnitelma

Ikäihmisten liikuntasuosituksia huomioidaan toimintojen suunnittelussa sekä tavoitteissa. Toimintojen toteuttamisessa huomioidaan kotona asuvien ikäihmisten löytäminen ja aktivoiminen. Työkäisiä kannustetaan tavoittelevaan liikkumissuosituksia aktiivisella tiedottamisella. Viestinnässä ja tapahtumissa huomioidaan eri kohderyhmät. Liikuntapalvelut jalkautuvat kylille yhteisöbussilla, järjestäen matalankynnyksen toimintaa ja tuoden tietoa liikuntapalveluista.

Liikuntapalveluiden liikunnan vaikutusta arvioidaan HYTE-kertoimen indikaattoreiden avulla, jotka kirjataan vuosittain hyvinvointiraporttiin.

Liikuntapalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Sisäliikuntatilojen ilta- ja viikonlopun käyttöaste %			
liikuntahallit	78	80	75
muut sisäliikuntatilat	58	70	70
Terveys- ja erityisliikunnan ryhmät			
ryhmien määrä	34	40	45
osallistujien määrä	355	400	450
Koulutettujen vertaisohjaajien määrä	35	35	35
Liikunta-avustukset seuroille €/asukas	3,67	3,7	3,7

KIRJASTOPALVELUT

Kirjastopalvelut toteuttaa lakia yleisistä kirjastoista tehtävänänsä yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen. Kirjastopalvelut on tarkoitettu kaikille väestöryhmille. Yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa koelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjastopalvelut toteuttaa tehtävänsä yhteistyössä muiden viranomaisten, kirjastoalan toimijoiden ja muiden yhteisöjen kanssa.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Lämpäälän kirjasto ottaa käyttöön oma-toimiaukiolon, joka parantaa kirjastopalveluiden saavutettavuutta, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.	Omatoimiaukiolo lisää kirjaston aukiolotunteja 25 % Kirjaston kävijämäärä kasvaa 10 %
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Kirjastopalvelua tuotetaan tiimeissä, joiden toimintaa vahvistetaan ja kehitetään. Kuntalaiset voivat vaikuttaa kirjastoaineiston valintaan.	Tiimit valitsevat aineiston keskiteytysti omalle kohderyhmälleen. Kohderyhmälle suunnattu kysely 2 krt / vuosi.

Palvelusuunnitelma

Kirjastopalveluiden tavoitteet perustuvat kirjastolakiin, kunnan strategiaan ja kulttuurihyvinvointisuunnitelmaan. Kirjastopalveluiden toimintaa tehostetaan kehittämällä tiimien roolia koelmatyön prosesseissa, siirtymällä keskitettyyn aineistovalintaan ja tilaamalla aineisto valmiiksi muovitettuna. Muutoksen tavoitteena on vapauttaa resursseja rutiinitehtävistä asiakkaiden laadukkaampaan kohtaamiseen ja sisältöjen avaamiseen. Yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja palveluiden saatavuutta kehitetään omatoimisen kirjastokäytön tarjoamisella. Omatoimikirjastolla tarkoitetaan kirjastoa, johon voi kirjautua kirjastokortilla normaalien aukiolojen ulkopuolella. Yhteisöbussi on katvealueille saapuva alusta kirjastopalveluiden yhdenvertaiseen tarjoamiseen eri kohderyhmille.

Kirjastopalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Kirjastokäynnit / asukas	7,0	8	8,5
Kirjaston PIKI-verkkokäynnit / asukas	9,1	8	9
Lainat / asukas	19,3	16	19
Lasten ja nuorten kirjahankinta kpl	5 918	3 500	3 500
Lasten ja nuorten kirjasto-opetuksen osallistujamäärä	2 253	3 500	3 500
Aukiolotunteja yhteensä			8 000

KULTTUURIPALVELUT

Kulttuuripalvelut toteuttaa lakia kunnan kulttuuritoiminnasta. Kulttuuripalvelut edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Kulttuuripalveluiden tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä; luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle; edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa; tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen; edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa; edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa; edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Kehitetään kulttuuripalveluiden tiedonkeruun menetelmiä kunnan tapahtumien ja toiminnan hyvinvointivaikutusten mittaamiseksi.	Kulttuurikyselyn toteuttaminen 2 kertaa vuodessa Kunnan tapahtumien vaikutuksia mittaavan kriteeristön laatiminen
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Vahvistetaan erilaisia tapoja osallistua ja saavuttaa kulttuuria esimerkiksi vakiinnuttamalla kulttuurilähete- ja -luotsitoiminta osaksi kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta edistävää työtä.	Annettujen läheteiden lukumäärä 50 kpl ja lähetetoimintaan osallistuneiden lukumäärä 15 kpl Luotsausten lukumäärä 5 kpl

Palvelusuunnitelma

Kulttuuripalveluiden toiminnan vaikutuksia seurataan mm. HYTE-kertoimen indikaattoreiden avulla, jotka kirjataan vuosittain hyvinvointiraporttiin.

Yhteisöbussia hyödynnetään osana jalkautuvia matalan kynnyksen kulttuuripalveluita. Kartoitetaan kulttuuritoimintaan soveltuvia tiloja kulttuuritoimijoiden tarpeiden näkökulmasta. Parannetaan julkisen taiteen hankkeiden sujuvuutta mm. edistämällä prosenttiperaatteen käyttöönottoa kunnassa.

Kulttuuripalveluissa kiinnitetään erityisesti huomioi työikäisten hyvinvointiin ja lisätään Lempäälässä työikäisten jaksamista tukevia kulttuuritapahtumia ja -toimintaa.

Kulttuuripalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Kunnalta avustusta saaneiden yhteisöjen lukumäärä	19	16	20
Kunnalta avustusta saaneiden toimintaryhmien lukumäärä	-	2	2
Kulttuuriavustukset ja -stipendit €/asukas	1,2	1,6	1,6

NUORISOPALVELUT

Nuorisopalvelut toteuttaa nuorisolain mukaista toimintaa kunnassa. Nuorisotyön kohderyhmä on alle 29-vuotiaat. Nuorisopalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Nuorisopalvelut toteuttaa tehtävänsä yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisolan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Riskien ja tarpeiden tunnistaminen sekä tuen tarjoaminen varhaisessa vaiheessa vahvistuu. Edistetään nuorten sosiaalista vahvistumista tavoittamalla uusia nuoria palveluihin ja lisäämällä sekä yhteisöpalveluiden että eri sektoreiden välistä yhteistyötä.	Saappaan koulutettujen vapaaehtoisten määrä (10 % kasvu). Jalkautuvan ja liikkuvan nuorisotyön päivät (80 kertaa vuodessa).
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Vahvistetaan koulunuorisotyön ja vapaaajan nuorisotyön parityöskentelymallia. Nuoret osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja heitä kuullaan päätöksenteossa.	Työparityöskentely vähintään 12 tuntia viikossa. Nuoret osallistuvat vähintään 10 kertaa toiminnan suunnitteluun.

Palvelusuunnitelma

Nuorisopalveluiden tavoitteena on nuorten vaikuttamismahdollisuuksien vahvistaminen. Tavoitteena on hyvinvoinnin ja kasvun tuki sekä kohtaamisten mahdollistaminen. Toiminnassa turvataan nuorisopalveluiden arjen toimivuus ja kehittäminen, vahvistetaan ja kehitetään nuorten kohtaamistyötä, sekä kehitetään ja toteutetaan toimintatapoja, jotka edistävät lasten ja nuorten hyvinvointia, vahvistavat yhteisöllisyyttä sekä tukevat nuorten kasvua yksilönä ja yhteisön jäsenenä. Nuorten yhteisöllisissä palveluissa kehitetään jalkautuvaa, liikkuvaa, kauppakeskus- sekä kulttuurista- ja kirjastonuorisotyötä.

Nuorisopalvelut on avainasemassa kärkihankkeessa, kun kehitetään osallisuustyökaluja.

Nuorisopalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Nuorisotilojen aukiolopäivät/vuosi			180